

สื่อการเรียนรู้การสอน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา

ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ :

หน้าที่พลเมืองฯ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

สังคมมนุษย์

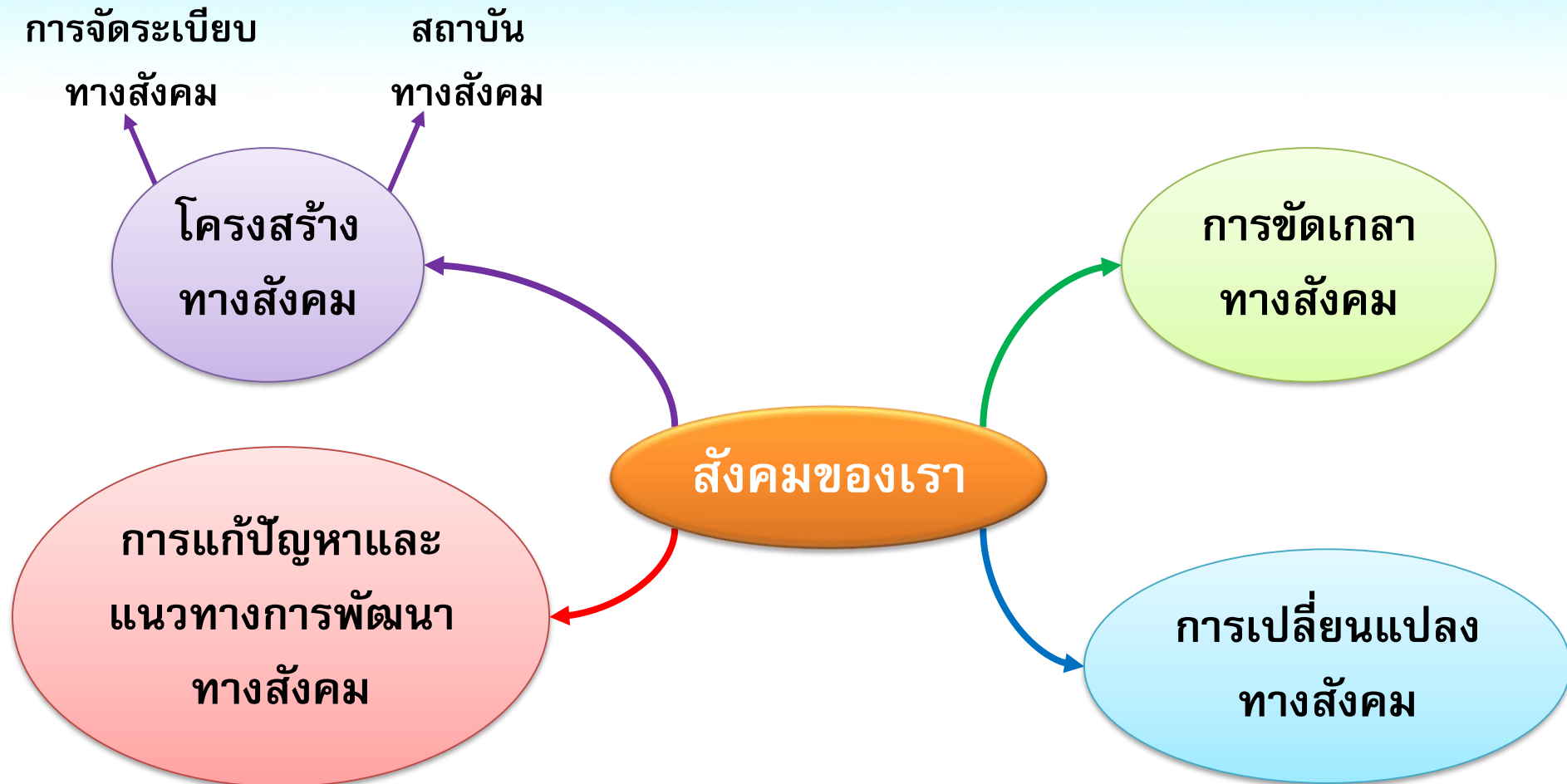
สังคมมนุษย์

ตัวชี้วัด

วิเคราะห์ความสำคัญของโครงสร้างทางสังคม การขัดเกลาทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (ส 2.1 ม.4-6/2)

ผังสาระการเรียนรู้

โครงสร้างทางสังคม

กลุ่มปฐมภูมิ

กลุ่มสังคมที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน
เช่น ครอบครัว เพื่อนเล่น สังคมชนบท

กลุ่มทุติยภูมิ

กลุ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ
เชิงพันธะสัญญา เช่น บริษัท สังคม มูลนิธิ สังคมเมือง

1. การจ้ดระเบียบบทางสังคม

สาเหตุการจ้ดระเบียบบทางสังคม

1. เพื่อให้การติดต่อสัมพันธ์กันทางสังคมเป็นไปอย่างเรียบร้อย
2. เพื่อป้องกันความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในสังคม
3. ช่วยให้สังคมดำรงอยู่อย่างสงบสุขและมั่นคง

1. การจ้ดระเบียบทางสังคม

องค์ประกอบของ การจ้ดระเบียบ ทางสังคม

บรรทัดฐานทางสังคม

แบบแผน กฎเกณฑ์ ข้อบังคับในการปฏิบัติของคนในสังคม

สถานภาพ

1. สถานภาพที่ติดตัวมาโดยสังคมเป็นผู้กำหนด
2. สถานภาพที่ได้มาภายหลังโดยความสามารถ

บทบาท

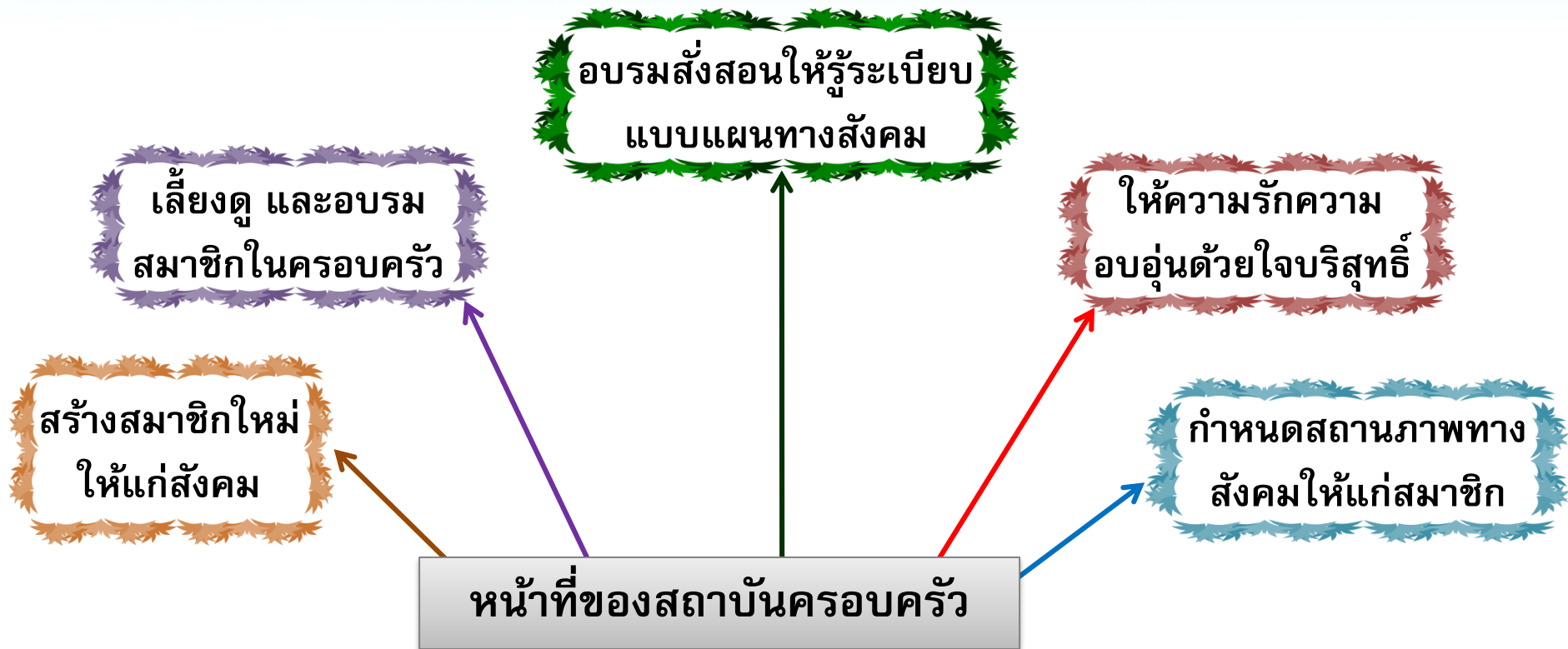
การปฏิบัติตามหน้าที่ และการแสดงพฤติกรรมตามสถานภาพ

การควบคุมทางสังคม

กระบวนการต่าง ๆ ทางสังคม ที่มุ่งหมายให้สมาชิกในสังคม
ยอมรับและปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคม

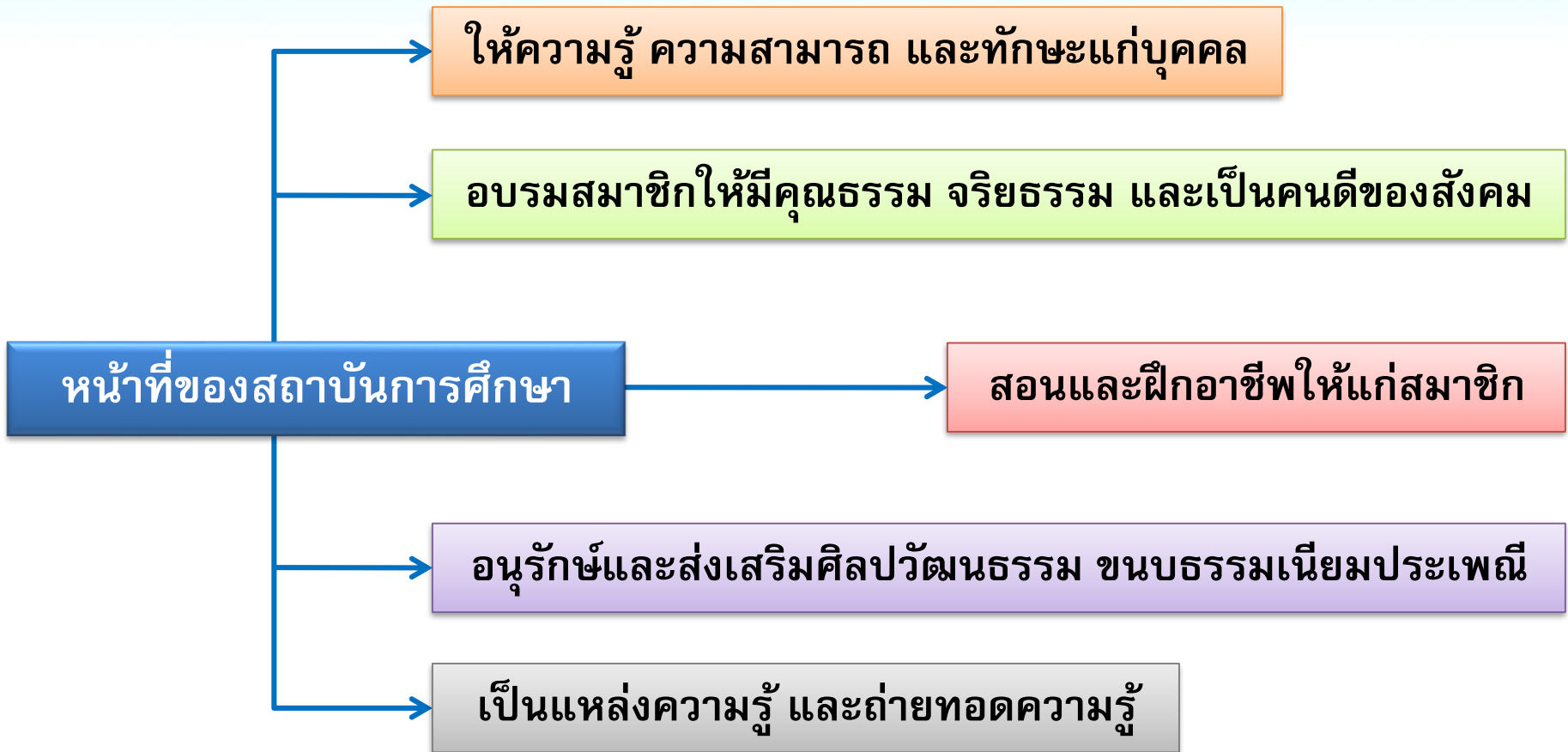
2. สถาบันทางสังคม

1. สถาบันครอบครัว

2. สถาบันทางสังคม

2. สถาบันการศึกษา

2. สถาบันทางสังคม

3. สถาบันศาสนา

ช่วยให้เกิดการ
แลกเปลี่ยนความ
คิดเห็นระหว่างสมาชิก

เป็นพื้นฐาน
สำคัญของ
อำนาจรัฐ

จัดประเพณีและ
วัฒนธรรมทาง
ศาสนา

เป็นแบบอย่าง
ความประพฤติที่ดี
ให้แก่สมาชิก

อบรมศีลธรรม
ให้แก่สมาชิก
ของสังคม

2. สถาบันทางสังคม

4. สถาบันการเมืองการปกครอง

1. ให้หลักประกันเรื่องสิทธิเสรีภาพ

2. ป้องกันและระงับข้อพิพาท

4. ป้องกันสมาชิกไม่ให้ถูกรุกรานจากภายนอก

3. รักษาความมั่นคงและความสงบของสังคม

2. สถาบันทางสังคม

5. สถาบันเศรษฐกิจ

1. จัดสรรและกระจายทรัพยากรทางเศรษฐกิจ

2. พัฒนาและสร้างความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ

3. ช่วยเหลือในการบริโภคให้พอเพียงและทั่วถึง

4. ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภค

5. เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างรากฐานทางการเมือง

การขัดเกลาทางสังคม

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้รู้จักบทบาทต่าง ๆ ในสังคม
2. เพื่อปลูกฝังระเบียบวินัย
3. เพื่อปลูกฝังความมุ่งมั่นตั้งใจ
4. เพื่อให้สมาชิกในสังคมเกิดความชำนาญและเพิ่มทักษะในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

การขัดเกลาทางสังคม

วิธีการขัดเกลาทางสังคม

การขัดเกลาทางตรง

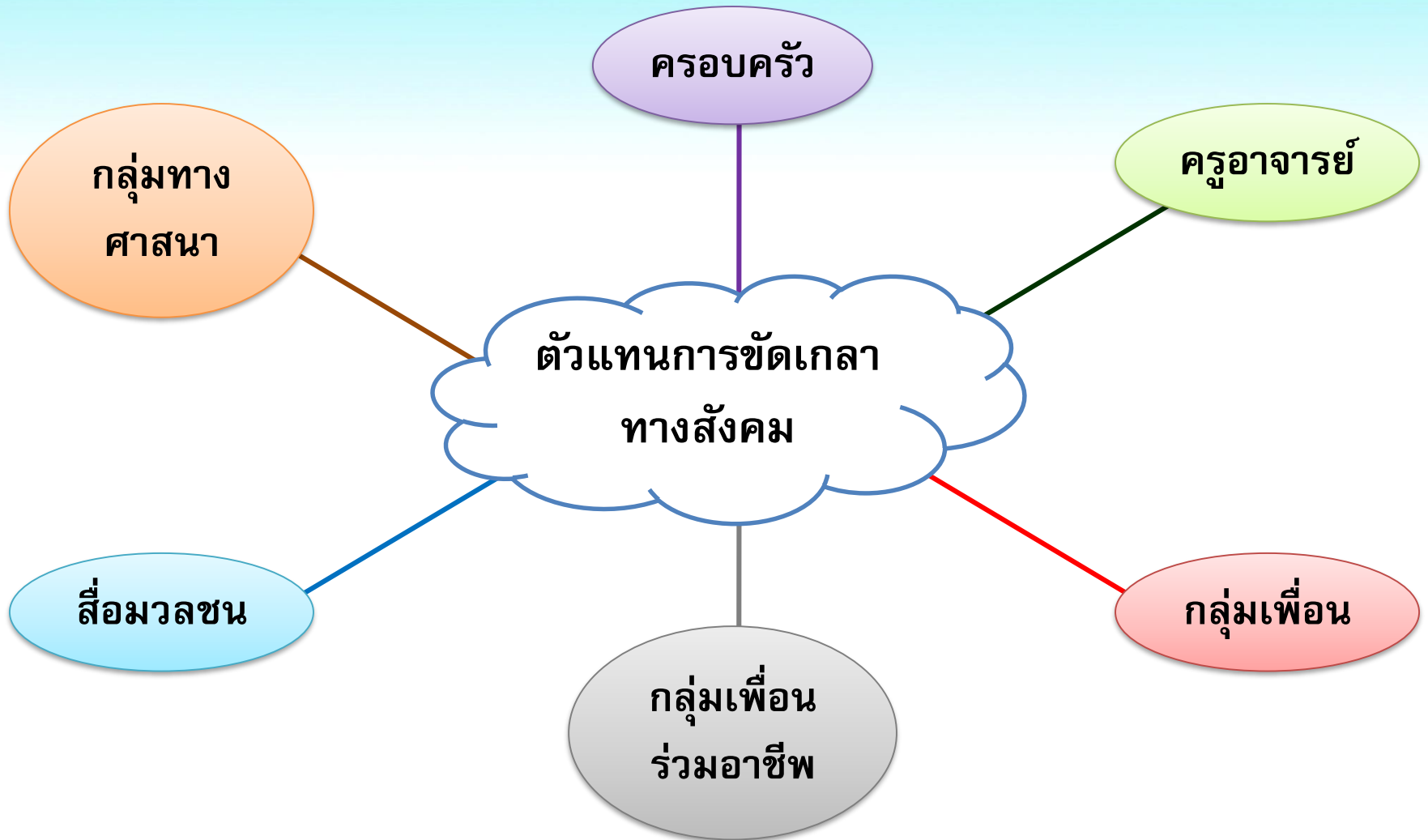
เป็นการชี้แนะแนวทางให้บุคคลประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบให้ถูกต้องเหมาะสม

การขัดเกลาทางอ้อม

เป็นการขัดเกลาที่บุคคลจะประพฤติตามจากการสังเกตหรือเรียนรู้จากการกระทำ

การขัดเกลาทางสังคม

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

การเปลี่ยนแปลง
ด้านประชากร

สิ่งแวดล้อม
ทางกายภาพ

ภายใน
ภายนอก

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลง

พื้นฐานทาง
วัฒนธรรม

ความ
ต้องการ
รับรู้สิ่ง
ใหม่ๆ

ทัศนคติ
ค่านิยม

โครงสร้าง
ของสังคม
และ
วัฒนธรรม

สังคมโดดเดี่ยว
และสังคมที่มี
การติดต่อ
สมาคม

อุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

- ✦ การเห็นประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลง
- ✦ ความสอดคล้องกับวัฒนธรรมเดิม
- ✦ กลุ่มรักษาผลประโยชน์
- ✦ ตัวแทนการเปลี่ยนแปลง

ค่านิยมของคนไทย

ค่านิยมที่ควรยกย่อง

1. การเคารพเทิดทูนพระมหากษัตริย์
2. การนับถือศาสนา
3. ความเป็นไทย
4. การยกย่องผู้ทำความดี และความกตัญญูกตเวที
5. ความไม่ผูกพยาบาท
6. การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
7. ประหยัด
8. มีระเบียบวินัย
9. การปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเอง
10. ขยันขันแข็ง อดทน
11. เคารพผู้อาวุโส

ค่านิยมของคนไทย

ค่านิยมที่ควรปรับปรุงแก้ไข

1. ความเห็นแก่เงินและวัตถุ
2. การรักพวกพ้องในทางที่ผิด
3. ไม่ตรงต่อเวลา
4. รักความสนุกสนาน
5. ใช้อำนาจในทางที่ผิด
6. เชื่อถือโชคกลางหรือชอบเสี่ยงโชค
7. อยากรู้อยากเห็นในเรื่องของผู้อื่น
8. พุดมากกว่าปฏิบัติ
9. มีความอิจฉาริษยา

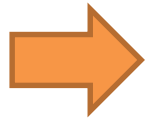
การแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนาสังคม

1. ปัญหาสังคมไทย

ปัญหาสังคมไทย

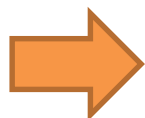
แนวทางการแก้ไข และ
พัฒนาสังคม

1. ปัญหาความยากจน

1. จัดสวัสดิการเรื่องการรักษาพยาบาลให้ประชาชน
2. จัดการศึกษาให้แก่ประชาชน
3. ให้มีหลักประกันสังคมของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ
4. มีกิจกรรมประชาสงเคราะห์

2. ปัญหายาเสพติด

1. ออกกฎหมายเพิ่มโทษและปราบปราม
2. ให้การศึกษาในเรื่องยาเสพติด
3. สร้างครอบครัวให้เข้มแข็ง
4. สร้างจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคม

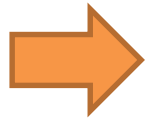
การแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนาสังคม

1. ปัญหาสังคมไทย

ปัญหาสังคมไทย

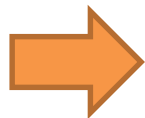
แนวทางการแก้ไข และ
พัฒนาสังคม

3. ปัญหาโรคเอดส์

1. ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการป้องกัน
2. ปลุกจิตสำนึกให้รักครอบครัว ไม่สำส่อนทางเพศ
3. ให้กำลังใจและช่วยเหลือผู้ป่วยโรคเอดส์

4. ปัญหาสิ่งแวดล้อม
เช่น มลภาวะเป็นพิษ

1. ให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. ใช้มาตรการบังคับอย่างมีประสิทธิภาพ
3. สร้างจิตสำนึกให้ชุมชนดูแลกันเอง
4. พัฒนาบุคคลให้รู้จักสร้างสมดุลของธรรมชาติ

การแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนาสังคม

2. แนวทางการพัฒนาสังคมโดยเริ่มจากตนเองมีจิตสาธารณะ

จิตสาธารณะ คือ จิตที่คำนึงถึงผู้อื่น โดยแสดงออกมาผ่านการกระทำ

การแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนาสังคม

3. แนวทางการพัฒนาสังคมจากการมีจิตสาธารณะ

“การเป็นผู้ให้ด้วยใจที่เต็มเปี่ยม”

ให้ “ความเคารพ”

ให้ “ความเข้าใจ”

ให้ “ธรรมชาติ”

ให้ “เกียรติ”

ให้ “ใจ”

ให้ “ร่างกาย”

การแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนาสังคม

4. คุณค่าของการพัฒนาสังคมจากแนวความคิด

คุณค่าของการพัฒนาสังคม

ต่อตนเอง

- ฝึกให้เป็นผู้คิดดี พูดดี ทำดี
- ฝึกให้ตนมีสติ
- ฝึกให้มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ
- ทำให้มีความสุขในฐานะผู้ให้
- ทำให้เราได้อยู่ในสังคมที่ดี

ต่อสังคมและประเทศชาติ

- ลดปัญหาทางสังคม
- ยกระดับคุณภาพของสังคม
- ผู้คนในสังคมรักใคร่กัน
- คนขาดโอกาสไม่ถูกทอดทิ้งจากสังคม
- เกิดสถาบันครอบครัวที่อบอุ่น
- คนในสังคมมีจิตใจที่บริสุทธิ์
- มีสภาพแวดล้อมที่ดี
- ประเทศชาติมีคุณภาพ